

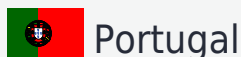
[Startside](#) > ... > [Familiereftige Forhold Og Arv](#) > [Underholdsbidrag](#) > Portugal

Underholdsbidrag

Indholdet er leveret af



European Judicial Network
(in civil and commercial
matters)



1 Hvad er den praktiske betydning af begreberne "underhold" og "underholdspligt"? Hvilke personer skal betale underholdsbidrag til en anden person?

Ved underhold forstås alt, der er væsentligt for en persons forsørgelse, bolig og beklædning. Underhold omfatter også undervisning og opdragelse af et mindreårigt barn.

Efter lovgivningen skal følgende betale underholdsbidrag i nævnte rækkefølge:

- ægtefælle eller tidligere ægtefælle
- slægtninge i nedstigende linje
- slægtninge i opstigende linje
- søskende
- onkler og tanter i den periode, hvor personen er mindreårig
- stedfar og stedmor til mindreårige stedbørn, der er omfattet af ægtefællens forsørgerpligt — eller var det ved dennes død.

Bortset fra førnævnte tilfælde, hvor underholdspligten er fastsat ved lov, kan underholdsforpligtelser også følge af en arv (testamentarisk pålæg om underhold) eller en kontrakt.

De materielle regler for underholdspligt i almindelighed er fastsat i artikel 2003-2023 i [den civile lovbog](#).

2 Indtil hvilken alder kan et barn modtage underholdsbidrag? Er der forskellige regler for underholdspligt overfor mindreårige og voksne?

Et barn kan få børnebidrag, indtil han eller hun bliver myndig, hvilket sker, når barnet fylder 18 år. Mindreårige børn mellem 16 og 18 år kan blive myndige ved indgåelse af ægteskab.

Der er forskelle på de materielle retsregler, der gælder for underhold af et barn og en voksen. Underholdsbidrag til voksne dækker således kun omkostninger til forsørgelse, bolig og beklædning, hvorimod børnebidrag også dækker omkostninger til undervisning og uddannelse.

Hvis et barn, efter at det er blevet myndigt eller er blevet myndiggjort, beslutter at fortsætte sin skolegang og uddannelse, kan det anlægge sag om underholdspligt mod sine forældre. I så fald dækker underholdsbidraget omkostningerne ved barnets uddannelse ud over forsørgelse, bolig og beklædning. Hvor længe betalingen af underholdsbidrag skal være, fastsættes ved aftale eller afgørelse. I den pågældende afgørelse fastsættes en passende varighed af en rimelig uddannelsesperiode.

I den ekstraordinære situation, der er beskrevet ovenfor, hvor et myndigt barn fortsætter sin uddannelse, omfatter underholdsbidrag til voksne omkostningerne til undervisning og uddannelse. Det ligger navnlig til grund for lovgivningen, at det underholdsbidrag, der blev fastsat, da det myndige barn var mindreårigt, bør

opretholdes, eftersom det er nødvendigt at udbetale det, indtil barnet er fyldt 25 år. I dette tilfælde påhviler det den sagsøgte forælder at bevise, at det krav om underholdsbidrag, der blev fastsat, da barnet var mindreårigt, ikke længere er nødvendigt eller er uforholdsmæssigt stort, efter at barnet er blevet myndigt.

De materielle regler om underholdsbidrag til mindreårige, voksne og myndiggjorte børn er fastsat i artikel 1878-1880 og artikel 1905 i [den civile lovbog](#).

De civile retsplejeregler, der gælder for fastsættelse og fuldbyrdelse af børnebidrag og underholdsbidrag til voksne, er i visse tilfælde også forskellige.

Forskellene i de gældende retsplejeregler fremgår af svarene på spørgsmål 3 og 10.

3 Skal jeg indgive min ansøgning om bidrag til en kompetent myndighed eller en retsinstans? Hvad er hovedpunkterne i proceduren?

Svaret på dette spørgsmål varierer efter de situationer, der beskrives i det følgende.

Fastsættelse af børnebidrag og underholdsbidrag mellem ægtefæller i tilfælde af en oprindelig aftale

Den person, der skal betale underholdsbidrag, og den person, som har ret til at modtage det, kan aftale beløbet. I tilfælde af børnebidrag eller ægtefællebidrag kan parterne forlange, at aftalen godkendes ved retten eller af registerføreren ved civilstandsregistret (*Conservador do Registo Civil*), alt efter om de følgende omstændigheder gør sig gældende.

I tilfælde af skilsmisse ved dom kan der imidlertid indgås aftale om børnebidrag. Retten skal i så fald anmodes om at godkende børnebidragsaftalen i forbindelse med sagen om regulering af forældreansvaret. I nedenstående underafsnit skitseres de vigtigste elementer i disse sager.

I tilfælde af skilsmisse efter fælles overenskomst anmodes registerføreren ved civilstandsregistret om at godkende aftalen om underholdsbidrag mellem ægtefæller og/eller bidrag til mindreårige børn. Registerføreren har enekompetence i disse sager, som kan indbringes for ethvert civilstandsregister (*Conservatória do Registo Civil*). Hvad angår aftaler om børnebidrag skal anklagemyndigheden ved retten i den retskreds, hvor civilstandsregistret hører hjemme, og hvor sagen blev anlagt, fremsætte en forhåndsudtalelse. Hvis aftalen godkendes, bevilges skilsmissen. Godkendes aftalen ikke, henvises sagen om skilsmisse efter fælles overenskomst til retten, hvor den vil blive behandlet. Det tilkommer i så fald retten at vurdere og godkende aftaler vedrørende børnebidrag eller ægtefællebidrag.

De samme regler finder anvendelse i tilfælde af separation, erklæring om ægteskabets ugyldighed eller omstødelse af ægteskab.

Selv om der ikke er tale om skilsmisse eller separation, skal forældrene, hvis der er indgået en aftale, indbringe aftalen om forældreansvar eller eventuelle ændringer heraf til godkendelse i civilstandsregistret på samme måde som beskrevet ovenfor.

Fastsættelse af underholdsbidrag, når der ikke foreligger en oprindelig aftale

Børnebidrag fra forældre til mindreårige børn

I tilfælde af skilsmisse ved dom skal der anmodes om fastsættelse af børnebidrag under retssagen om fordeling af forældreansvaret. Forældrene kan senere anmode om godkendelse af aftalen om forældreansvar. Kan der ikke opnås en sådan aftale, eller godkendes den ikke, anmoder anklagemyndigheden om at få fastsat vilkårene for udøvelse af forældreansvaret. Sagen føres ved retten. Forældrene indkaldes til et retsmøde, som den mindreårige og andre familiemedlemmer også kan blive indkaldt til. Hvis det ikke er muligt at nå til enighed under retsmødet, fastsætter dommeren en foreløbig ordning for forældreansvar, og parterne henvises til mægling eller til et særligt retsmøde med sagkyndige. Hvis det stadig er umuligt at nå til enighed, anmodes forældrene om at afgive indlæg og fremlægge beviser. Herefter følger bevisførelse, domsforhandling og dom.

De samme regler finder anvendelse i tilfælde af separation, erklæring om ægteskabets ugyldighed eller omstødelse af ægteskab.

Underholdsbidrag fra forældre eller andre, som har pligt til at betale børnebidrag

Børnebidrag kan også fastsættes i specifikke sager vedrørende børnebidrag, hvis der f.eks. skal føres sag mod personer, som har pligt til at betale et sådant børnebidrag. Sådanne sager har også til formål at ændre det tidligere fastsatte underholdsbidrag. Dette sker i retten. Sagen begynder med en begæring ledsaget af følgende elementer: attester, der beviser graden af slægtskab eller svogerskab mellem barnet og sagsøgte, i givet fald en genpart af dommen med tidligere fastsatte aftaler om underholdsbidrag og en liste over vidner. Den indklagede indkaldes. Der indkaldes herefter til et møde med henblik på at nå frem til en aftale mellem parterne. Hvis der ikke opnås enighed, følger herefter svarskrift, bevisførelse, domsforhandling og dom.

Underholdsbidrag til en voksen eller et myndiggjort barn

Sager om fastsættelse af underholdsbidrag til en voksen eller et myndiggjort barn kan indbringes for ethvert civilstandsregister (*Conservatória do Registo Civil*) ved indgivelse af begæring med angivelse af faktiske og retlige grunde. Begæringen skal vedlægges dokumentation og alt andet bevismateriale. Den indklagede indkaldes. Hvis den pågældende ikke gør indsigelse, gives der medhold i sagen, og underholdsbidraget fastsættes ved registerførerens afgørelse. Gør den indklagede indsigelse, forsøger registerføreren at mægle mellem parterne. Viser dette sig umuligt, forbereder registerføreren sagen, som henvises til behandling ved den kompetente ret.

Hvis der allerede er en verserende retssag, hvor der er blevet fastsat børnebidrag, forenes sagen om fastsættelse af bidrag til et barn, der i mellemtiden er blevet voksent eller er blevet myndiggjort, med den allerede verserende sag og behandles i den pågældende ret og ikke ved civilstandsregistret.

Mellem ægtefæller og tidligere ægtefæller

Når der ikke foreligger nogen oprindelig aftale, indbringes sagen om fastsættelse af underholdsbidrag mellem ægtefæller og tidligere ægtefæller for retten. Sagen har form af et anerkendelsessøgsmål med samme procedure som den, der skitseres nedenfor om underholdsbidrag til voksne.

Underholdsbidrag til voksne

Bortset fra ovennævnte sager indbringes sager om fastsættelse af underholdsbidrag til voksne for retten (f.eks. forældres anmodning om underholdsbidrag fra børn). Sagen sigter mod afsigelse af dom i et anerkendelsessøgsmål. Den begynder med, at stævningen indgives til retten.

I stævningen skal den person, der har anlagt sagen, angive den ret, hvor sagen indbringes, anføre parterne med navn, bopæl eller kontoradresse og, om muligt, deres beskæftigelse og arbejdssted, angive procesformen, gøre rede for de kendsgerninger og anbringender, der danner grundlaget for søgsmålet, fremsætte sin påstand og anføre sagens værdi. Sidst i stævningen anføres en fortegnelse over vidner, og der anmodes om optagelse af øvrige beviser. Dokumentation for betalt retsafgift samt fuldmagt skal vedlægges stævningen, hvis den pågældende part repræsenteres af en advokat. Alternativt kan der vedlægges dokumentation for, at der er bevilget retshjælp.

Hvis der udpeges en advokat, udtages der stævning elektronisk via en formular, som er tilgængelig på: [Citius \(mj.pt\)](#) i overensstemmelse med de deri angivne procedurer og instrukser. Såfremt den pågældende part ikke er repræsenteret af en advokat, kan vedkommende indgive stævningen ved rettens justitskontor på en af følgende måder: personligt, pr. anbefalet brev med kvittering for modtagelsen eller pr. fax.

Den indklagede indkaldes. Hvis der ikke opnås enighed under sagen, følger følgende obligatoriske faser: svarskrift, kendelse om sagens karakter, bevisførelse, domsforhandling og dom.

Afhængigt af de ovennævnte tilfælde er proceduren for fastsættelse af underholdsbidrag

- i civilstandsregisterkontorerne fastsat i artikel 5-20 i [lovdekret nr. 272/2001](#) af 13. oktober 2001 og artikel 274A-274C i [civilstandsloven](#)
- ved domstolene fastsat i artikel 45-47 i [lov nr. 141/2015](#) af 8. september (børnebidrag) og i artikel 548 og 550 ff. (personer, der skal betale underholdsbidrag), artikel 931 og 994 (underholdsbidrag til ægtefællen i tilfælde af separation eller skilsmisse) og artikel 989 (underholdsbidrag til børn af børn eller myndiggjorte børn) i [den civile retsplejelov](#).

4 Kan der indgives ansøgning om underholdsbidrag på vegne af en slægtning (hvis ja, hvor tæt skal man være beslægtet) eller et barn?

I tilfælde af børnebidrag kan stævningen indgives af barnets retlige repræsentant, af anklagemyndigheden, af den person, der har forældremyndigheden eller af forstanderen for den institution, den mindreårige opholder sig på. Enhver kan underrette anklagemyndigheden om, at der er behov for at fastsætte børnebidrag (artikel 45 i [lov nr. 141/2015](#) af 8. september 2015).

I tilfælde af bidrag til umyndiggjorte voksne kan disses retlige repræsentanter anlægge sag (artikel 16 i [den civile retsplejelov](#)).

Bortset fra i disse tilfælde om umyndighed skal sager om underhold til voksne eller myndiggjorte børn anlægges af de voksne eller myndiggjorte børn selv, af en retlig repræsentant udpeget af dem eller af en advokat, de har givet fuldmagt til at anlægge sagen.

Loven fastsætter imidlertid følgende særlige forhold for så vidt angår voksne børn: Den forælder, der har hovedansvaret for at betale udgifterne til voksne eller myndiggjorte børn, som ikke er i stand til at klare sig selv, kan kræve, at den anden forælder bidrager til børnenes underhold og uddannelse. Dette bidrag kan helt eller delvist ydes til voksne eller myndiggjorte børn, hvis dommeren skønner det nødvendigt, eller hvis forældrene er enige herom (artikel 989 i [den civile retsplejelov](#)).

5 Hvis jeg ønsker at indbringe sagen for retten, hvordan finder jeg så ud af, hvilken ret der er kompetent?

Underholdsbidrag til børn

Førsteinstansrettens afdeling for familieretlige sager (*Tribunal de Comarca, Juízo de Família e Menores*) har kompetence i sager om forældreansvar og fastsættelse af børnebidrag. Hvis der ikke findes en afdeling for familieretlige sager, behandles sagen i princippet ved førsteinstansrettens lokale afdeling eller afdeling for generelle sager (*Tribunal de Comarca, Juízo local ou Juízo de Competência Genérica*).

Ved afgørelsen af, hvilken af de førnævnte domstole der har stedlig kompetence, gælder følgende bestemmelser. Principielt er det retten i den retskreds, hvor barnet bor på tidspunktet for indledningen af retssagen, som er kompetent.

Hvis barnets bopæl er ukendt, ligger kompetencen hos retten på det sted, hvor indehaverne af forældreansvaret bor.

Bor indehaverne af forældreansvaret forskellige steder, er den kompetente ret den, som har kompetence, hvor forældreansvarsindehaveren bor, eller i tilfælde af fælles forældreansvar den person, barnet bor hos.

Hvis en af sagerne vedrører to eller flere børn af de samme forældre, som bor i forskellige retskredse, ligger den kompetente domstol i den retskreds, hvor det største antal af børnene har bopæl. Alt andet lige ligger kompetencen hos den ret, hvor der oprindeligt blev anmodet om børnebidrag.

Hvis barnet ikke bor i Portugal ved sagens anlæggelse, har retten i sagsøgers eller sagsøgtes retskreds kompetencen. Bor de også i udlandet, og den portugisiske ret har international kompetence, behandles sagen af *førsteinstansretten i Lissabon, afdelingen for familieretlige sager*, da denne ret har stedlig kompetence for Lissabon kommune.

Underholdsbidrag til voksne børn

Ethvert civilstandsregister har kompetence til at behandle underholdsbidragssager vedrørende voksne børn. Dette gælder ikke, hvis der allerede foreligger en retssag, hvor der er fastsat underholdsbidrag til barnet. I så fald forenes begæringen om fastsættelse af bidrag til et barn, som i mellemtiden er blevet myndigt eller er blevet myndiggjort, med den verserende sag og behandles ved den pågældende ret.

Underholdsbidrag til ægtefæller eller tidligere ægtefæller

Sager om fastsættelse af underholdsbidrag mellem ægtefæller og tidligere ægtefæller indbringes for førsteinstansrettens afdeling for familieretlige sager i den retskreds, hvor sagsøgte bor. Hvis der ikke findes en afdeling for familieretlige sager, behandles sagen i princippet ved førsteinstansrettens lokale afdeling eller afdeling for generelle sager.

Underholdsbidrag til voksne

Bortset fra ovennævnte sager indbringes sager om fastsættelse af underholdsbidrag til voksne for førsteinstansretten (*Tribunal de Comarca*): den centrale afdeling for civile sager (*Juízo Central Cível*) (hvis værdien af søgsmålet overstiger 50 000 EUR), eller den lokale afdeling eller afdelingen for generelle sager, hvis en sådan findes (hvis værdien af søgsmålet ikke overstiger 50 000 EUR). Den stedlige kompetence tilkommer retten i sagsøgtes retskreds.

Fuldbyrkelse af afgørelser om underholdsbidrag

Nedenstående domstole har kompetence i særlige fuldbyrdelessager i forbindelse med underholdsbidrag i tilfælde af for sen betaling.

Er den sag, hvor underholdsbidraget blev fastsat, blevet behandlet ved *førsteinstansrettens afdeling for familieretlige sager*, skal den særlige fuldbyrdelessag i forbindelse med underholdsbidrag behandles ved den pågældende ret som led i den sag, som fuldbyrdelessøgningen skal forenes med.

Hvis den sag, hvor underholdsbidraget blev fastsat, blev behandlet ved *førsteinstansrettens centrale afdeling for civile sager (Tribunal de Comarca, Juízo Central Cível)*, er det fogedretten (*Secção de Execução*), som har kompetence til særlig fuldbyrkelse af bidragsafgørelser, hvis sagen ikke ligger inden for den pågældende centrale afdelings kompetence på grund af dens monetære værdi.

Såfremt der ikke er en fogedret, har den centrale afdeling for *civile sager, der behandlede anerkendelsessøgsmålet*, kompetence i den særlige fuldbyrdelessag om underholdsbidrag, og fuldbyrkelsen finder i så fald sted som led i denne sag.

Hvis den sag, hvor der blev fastsat underholdsbidrag, blev ført ved *førsteinstansrettens lokale afdeling eller afdeling for generelle sager*, behandles fuldbyrkelsen som led i denne sag, hvis den centrale afdeling ikke har en fogedret. Hvis den centrale afdeling har en fogedret, har fogedretten kompetence til særlig fuldbyrkelse i forbindelse med underholdsbidrag (idet dens stedlige kompetence dækker det område, hvor afdelingen for generelle sager eller afdelingen for lokale civile sager er beliggende, og hvor sagen blev behandlet med henblik på domfældelse).

Selv om fuldbyrkelsen af retsafgørelser ikke finder sted ved den ret, hvor den retskraftige dom blev afsagt, indgives fuldbyrdelessøgningen under det anerkendelsessøgsmål, hvor den pågældende dom blev afsagt. I så fald vil den dømmende ret, når fogedretten har kompetence, hurtigst muligt fremsende en kopi af dommen, den stævning, som gav anledning til fuldbyrkelsen, og bilag til fogedretten.

Den samme regel finder anvendelse i sager, hvor der ikke findes en fogedret, og den lokale civile afdeling eller afdeling for generelle sager har kompetence med hensyn til fuldbyrdelessager.

Hvis sagen om fastsættelse af underholdsbidrag ikke blev behandlet ved retten, men i stedet ved civilstandsregistret, er den stedlige kompetence for særlig fuldbyrkelse i forbindelse med underholdsbidrag omfattet af følgende principper:

- Fuldbyrdelessager skal indbringes for retten i den retskreds, hvor den bidragspligtige person har bopæl. Dog kan den bidragsberettigede vælge den domstol, hvor forpligtelsen skal opfyldes, hvis den pågældende bor i storbyområderne Lissabon eller Porto, og den bidragspligtige bor i det samme storbyområde.
- Når fuldbyrdelessagen skal indbringes i den retskreds, hvor den bidragspligtige bor, og denne ikke er bosiddende i Portugal, men har aktiver der, ligger kompetencen hos domstolen i den retskreds, hvor aktiverne befinder sig.

Med hensyn til materiel kompetence i sager om fuldbyrkelse i forbindelse med underholdsbidrag på grundlag af afgørelser fra registerføreren gælder følgende regler:

Førsteinstansrettens afdeling for familieretlige sager har kompetence til at forberede og påkende sager om fuldbyrdelse i forbindelse med underholdsbidrag mellem ægtefæller og tidligere ægtefæller, til børn og til voksne og myndiggjorte børn. Da det respektive anerkendelsessøgsmål i dette tilfælde imidlertid ikke blev behandlet af afdelingen for familieretlige sager, men af civilstandsregistret, kan domstolene beslutte, at *fogedretten (Tribunal de Comarca, Juízo de Execução)* har kompetence.

Hvis der ikke er nogen fogedret, har den lokale afdeling for civilretlige sager eller afdeling for generelle sager kompetence til fuldbyrdelse i sager om underholdsbidrag.

Bemærk:

De nationale domstoles fortolkning af førnævnte kompetenceregler kan variere.

6 Er det nødvendigt for mig som ansøger at benytte en mellemmand for at bringe sagen for retten (f.eks. en advokat, en central eller lokal myndighed etc.) Hvilke procedurer gælder, hvis dette ikke er tilfældet?

Det er som hovedregel ikke nødvendigt at udpege en advokat i børnebidragssager, medmindre der er tale om appelsager. Voksne eller myndiggjorte sagsøgere (f.eks. barnets værger) kan selv give møde for retten, når sagen behandles af retten i første instans. Barnet skal dog tildeles en advokat, når der er tale om interessekonflikter mellem barnet og barnets forældre, den retlige repræsentant eller den person, som de facto har forældremyndigheden, og endvidere når et barn, der er tilstrækkeligt modent, anmoder retten herom.

For andre underholdsbidragssager gælder nedenstående generelle principper.

Der skal udpeges en advokat: i sager, der henhører under domstole med en værdigrænse, hvor en ordinær appel er mulig, i sager, hvor appel altid er mulig uanset værdien, i appelsager og i sager, der indbringes for højere domstole.

I 2022 er ordinær appel kun mulig, når sagens værdi overstiger tærsklen for den domstol, appellen indbringes for, og den anfægtede afgørelse er ugunstig for appellanten for så vidt angår et beløb, som også overstiger halvdelen af domstolens tærskel. I tilfælde af tvivl om tabets værdi vil kun søgsmålets værdi blive taget i betragtning. Der er fastsat forskellige undtagelser til dette retsprincip i samme artikel og i andre specifikke retlige bestemmelser. I 2022 (tidspunktet for ajourføringen af dette faktablad) var domstolens tærskel i civilretlige sager følgende: appeldomstolen (*Tribunal da Relação*) — 30 000 EUR og retten i første instans (*Tribunal de Primeira Instância*) — 5 000 EUR.

Skønt det er nødvendigt at udpege en advokat, kan advokatfuldmægtige, rådgivende advokater og parterne selv indgive begæringer, som ikke omfatter retlige spørgsmål.

7 Skal jeg betale et gebyr for at indbringe sagen for retten? Hvis ja, hvor højt må det antages at være? Hvis mine økonomiske midler er utilstrækkelige, kan jeg så få bevilget retshjælp til at dække sagens omkostninger?

Svaret på dette spørgsmål varierer efter, om sagen om fastsættelse af underholdsbidrag behandles ved retten eller civilstandsregistret, og om parterne får retshjælp eller ej. Retterne opkræver sagsomkostninger. Civilstandsregistre opkræver gebyrer.

Omkostninger i sager, der ligger inden for domstolens kompetence

[Regulamento das Custas Processuais](#) (forordningen om sagsomkostninger) indeholder bestemmelser om betaling af sagsomkostninger.

Omkostningerne omfatter retsafgiften og partens udgifter (artikel 529 i [den civile retsplejelov](#)).

Undtagelser

I henhold til artikel 4, stk. 1, litra i) og 1), i [forordningen om sagsomkostninger](#) gælder følgende:

Mindreårige er fritaget for sagsomkostninger, når de er repræsenteret af anklagemyndigheden eller af en beskikket advokat i sager, der behandles ved retten. De er fritaget for gebyrer i sager, der behandles af civilstandsregistre.

Mindreårige og deres advokater er også fritaget for omkostninger i appelsager om afgørelser vedrørende begæringen om eller ændringen eller ophøret af underholdsbidrag afsagt af ungdomsdomstolene. Retssager ved ungdomsdomstolene, hvor der kan fastsættes underholdsbidrag, er som regel børnebidragssager og sager om regulering af forældreansvar. Der er tale om særlige ikke-kontradiktoriske sager.

I henhold til artikel 15, stk. 1, litra f), i [forordningen om sagsomkostninger](#) gælder følgende:

Parterne i sager ved ungdomsdomstolen er fritaget for forhåndsbetaling af retsafgifter, herunder i sager, hvor der fastsættes børnebidrag. I disse sager skal parten i stedet for at betale retsafgiften på forhånd betale den senest ti dage efter afsigelsen af en dom i hovedsagen. Dette er tilfældet, selv om dommen ikke er endelig.

Bortset fra ovennævnte sager skal der som udgangspunkt betales omkostninger. Dette vil ikke være tilfældet, hvis parten får retshjælp, og/eller hvis kapitel V i Rådets forordning (EF) nr. 4/2009 af 18. december 2008, som vil blive omtalt nedenfor, finder anvendelse på den pågældende sag.

Omkostninger

Bortset fra ovennævnte undtagelser skal der betales en foreløbig retsafgift for at indbringe en sag for retten med henblik på fastsættelse af underholdsbidrag. Den foreløbige retsafgift svarer til et forskud på de endelige omkostninger.

Omkostningerne omfatter den pågældende parts retsafgift, andre afgifter og sagsomkostninger.

Sagsomkostninger

For at bestemme den skyldige retsafgift er det væsentligt at kende værdien af søgsmålet, da retsafgiften beregnes på grundlag af dette beløb i overensstemmelse med en af tabellerne i bilagene til forordningen om sagsomkostninger (*Regulamento das Custas Processuais*).

Kravets størrelse med henblik på anvendelse af ovennævnte satser er fastsat i artikel 296-310 i [den civile retsplejelov](#).

Eksempelvis gælder følgende:

- Værdien af sager om endelig fastsættelse af underholdsbidrag svarer til fem gange den årlige ydelse, som er anført i stævningen, dvs. at værdien af disse sager svarer til summen af den forlangte månedlige betaling gange 60.
- Værdien af rettssikrende foreløbige foranstaltninger vedrørende underholdsbidrag svarer til den anmodede månedlige betaling gange 12.
- Værdien af skilsmisssager og sager om regulering af forældreansvaret, som vedrører andre immaterielle interesser bortset fra underholdsbidrag, er mindst appeldomstolens (*Tribunal da Relação*) grænse plus en procent (i 2022: 30 000,01 EUR — artikel 44 i [lov nr. 62/2013](#)).

Afgifter

Følgende regler gælder for afgifter (artikel 532 i den civile retsplejelov, som findes på: [lov nr. 41/2013 af 26. juni 2013](#)).

For så vidt angår udgifter og afgifter, der opstår som følge af undersøgelser (betaling til sagkyndige, rapporter osv.), er reglen den, at hver part betaler de udgifter og afgifter, den pågældende har givet anledning til.

Viser undersøgelsen sig at være åbenbart unødvendig eller forhalende, bærer den part, som forlangte den, afgiften herfor uanset fristen eller afgørelsen om omkostninger.

Når alle parter har en interesse i undersøgelser eller udgiften, når de begge får lige stor fordel, eller når det ikke

er muligt at afgøre, hvem der er den interesserede part, bæres afgifterne ligeligt af parterne.

Parternes omkostninger

Med hensyn til parternes omkostninger er reglen i henhold til artikel 533 i [den civile retsplejelov](#) som følger: Den vindende parts omkostninger bæres af den tabende part på en glidende skala i forhold til dennes tab.

Parternes omkostninger omfatter retsafgifter betalt på forhånd, omkostninger, parten faktisk har afholdt, vederlag til fogeden og dennes udgifter, salærer til advokaten og dennes udgifter.

Omkostningsregnskab

Med undtagelse af ovennævnte sager, hvor parterne er fritaget for forhåndsbetaling af retsafgifter, udarbejder justitssekretæren i princippet først omkostningsregnskabet efter afsigelsen af den endelige dom og i overensstemmelse med dommen. Parterne underrettes om regnskabet.

Såfremt der ikke indkommer klager eller krav vedrørende regnskabet, eller hvis disse er løst, skal den part, der har tabt sagen, betale det skyldige beløb, og/eller den part, der har fået medhold, skal have refunderet forskudsbeløbet.

Parternes omkostninger betales direkte af den tabende part til den part, som har dem til gode. Hvis den tabende part har fået retshjælp, betaler staten de pågældende beløb til den part, som har dem til gode — artikel 26 i [forordningen om sagsomkostninger](#).

Retshjælp i sager, der ligger inden for domstolenes kompetence

Hvis sagsøger ikke har midler til at betale for sagen, kan vedkommende få retshjælp. Ifølge national lovgivning kan der kun ydes retshjælp til fysiske personer eller almennyttige juridiske personer.

Retshjælpsordningen er fastsat i [lov nr. 34/2004](#).

Retshjælp til fysiske personer kan ydes på forskellige måder: juridisk rådgivning, fritagelse for retsafgifter og andre sagsomkostninger ratevis betaling af retsafgifter og andre sagsomkostninger beskikkelse og betaling af salær til advokat samt beskikkelse og ratevis betaling af salær til advokat, og tildeling af en foged.

Den portugisiske retshjælpsordning og alle de deri fastsatte vilkår gælder for alle domstole og for alle former for retssager.

Ansøgninger om retshjælp skal indgives via en formular. Denne skal afleveres personligt eller sendes til kundeservicecentret på et socialsikringsinstitut (*Instituto da Segurança Social IP*). Formularer og instrukser i udfyldelsen heraf udleveres af instituttet. Normalt er svarperioden 30 dage. Praktiske oplysninger og blanketter findes på: [Retshjælp - seg-social.pt](#).

Når der anlægges en sag, skal sagsøger til stævningen vedhæfte dokumentation for forhåndsbetaling af retsafgiften eller bevilling af retshjælp i form af fritagelse for forhåndsbetaling af den førnævnte afgift. Når der ydes retshjælp i form af ratevis betaling af retsafgifter, skal der vedlægges dokumentation herfor sammen med betaling af det udestående beløb — artikel 14 og 15 i [forordningen om sagsomkostninger](#).

Afgifter i sager, der ligger inden for civilstandsregistrets kompetence

Mindreårige er fritaget for gebyrer, når de er repræsenteret af anklagemyndigheden eller af en beskikket advokat i sager, der behandles ved civilstandsregistret.

Gebyrer, der skal betales i sager inden for civilstandsregistrets kompetenceområde, er fastsat i gebyrbestemmelserne for civilstandsregistre og notarar (*Regulamento Emolumentar dos Registos e Notariado*).

F.eks. var følgende gebyrer (jf. artikel 18 i [Regulamento Emolumentar dos Registos e Notariado](#)) gældende i 2022 i sager inden for civilstandsregistrenes ansvarsområde:

- skilsmisse eller separation efter fælles overenskomst (uden boopgørelse), bl.a. afgørelser om godkendelse af aftaler vedrørende underholdsbidrag mellem ægtefæller eller børnebidrag — 280 EUR

- sager om bevilling af underholdsbidrag til voksne eller myndiggjorte børn — 120 EUR
- sager om ændring af bidragsaftaler — 100 EUR.

Disse beløb er gyldige i 2022 (tidspunktet for ajourføringen af dette faktablad) og revideres løbende. Det er derfor nødvendigt at tjekke den nationale lovgivning i hver enkelt sag.

Retshjælp i sager, der ligger inden for civilstandsregistrets kompetence

Retshjælp finder kun anvendelse på sager, der behandles ved civilstandsregistret, i to situationer: beskikkelse og betaling af salær til advokat samt beskikkelse og ratevis betaling af salær til advokat.

Endvidere er visse handlinger i civilstandsregistre gebyrfri for individuelle sagsøgere, der kan godtgøre, at de har begrænsede økonomiske midler.

En persons begrænsede økonomiske midler kan dokumenteres på en af følgende måder: et dokument udstedt af den kompetente administrative myndighed eller en erklæring fra en offentlig social velfærdsinstitution, hvor den pågældende har bopæl.

I ovennævnte tilfælde er følgende retsakter gebyrfri: civilstands- eller nationalitetsattester, procedurer og erklæringer i forbindelse hermed, nødvendige dokumenter og procedurer vedrørende fremskaffelsen heraf samt nødvendige beviser af enhver art.

Den samme regel gælder i sager inden for det civilstandsregisters kompetence, hvor underholdsbidraget blev fastsat.

8 Hvilken form for underholdsbidrag er det sandsynligt, at retten vil tilkende? Hvordan beregnes bidragets størrelse? Kan rettens afgørelse ændres, hvis leveomkostningerne eller familieforholdene ændrer sig? Hvis ja, hvordan? (f.eks. ved hjælp af en automatisk indeksregulering)?

Som regel fastsættes underholdsbidrag som månedlige beløb til betaling, medmindre andet er aftalt, eller det strider mod en lovbestemmelse, eller der er tungtvejende grunde til ekstraordinære foranstaltninger. Hvis den bidragspligtige f.eks. påviser, at han eller hun ikke kan betale underholdsbidrag i form af et pengebeløb, men kun i form af husly og samvær, kan bidraget undtagelsesvis blive tildelt i denne form.

Beregning af underholdsbidrag

Underholdspligten og beregningen af underholdsbidraget er reguleret i artikel 1878-1880, artikel 1905 og artikel 2003-2023 i [den civile lovbog](#).

Et underholdsbidrags størrelse skal stå i forhold til den bidragspligtiges midler og bidragsmodtagerens behov. Ved fastsættelse af underholdsbidrag skal der også tages højde for muligheden for, at modtageren kan forsørge sig selv.

Bidragsmodtagerens behov afhænger af, om den pågældende er et barn, et voksent barn, som fortsætter sin uddannelse, eller blot en voksen. Disse er allerede nævnt i svaret på spørgsmål 1.

For så vidt angår de af den bidragspligtiges midler, der skal tages højde for, er det vigtigt at nævne de særlige kriterier, der skal tages i betragtning, alt efter om bidraget fastsættes for børn eller tidligere ægtefæller.

Underholdsbidrag til børn

Underholdspligten over for et barn er en grundlæggende pligt for barnets forældre. Den er baseret på artikel 36, stk. 5, i Den Portugisiske Republiks forfatning.

Underholdsbidrag til børn skal stå i forhold til den bidragspligtiges midler.

I overensstemmelse med Portugals øverste domstols (*Supremo Tribunal de Justiça*) retspraksis for princippet for beregning af størrelsen af underholdsbidrag til et barn skal retten ikke blot se på det beløb, den bidragspligtige

aktuelt har i indtægt, men også helt generelt inddrage hans eller hendes sociale status, arbejdsevne, pligt til aktivt at stræbe efter et erhverv, som gør vedkommende i stand til at opfylde denne grundlæggende pligt, og alle de aktiver, den pågældende ejer.

Underholdsbidrag til tidligere ægtefæller

Ved fastsættelsen af størrelsen af underholdsbidraget til tidligere ægtefæller skal retten tage højde for ægteskabets varighed, bidraget til familiens økonomi, ægtefællernes alder og helbred, deres faglige kvalifikationer og deres muligheder for at arbejde, den tid, de skal bruge til opfostring af de fælles børn, deres indkomst og andre indtægter, nyt ægteskab eller nyt samliv og generelt set alle de omstændigheder, der kan påvirke den bidragsberettigede ægtefælles behov og den bidragspligtige ægtefælles økonomiske muligheder.

Ifølge størstedelen af den nationale retspraksis har den bidragsberettigede ægtefælle ikke ret til at kræve, at den levestandard, den pågældende havde under ægteskabet, opretholdes.

Tidspunkt, hvorfra der skal betales underholdsbidrag

Underholdsbidrag fastsat ved retsafgørelse skal betales fra den dato, sagen blev anlagt. Underholdsbidrag fastsat ved aftale mellem parterne og godkendt ved rettens eller registerførerens afgørelse skal betales fra datoen for den bidragspligtiges misligholdelse. Den bidragspligtige misligholder sin forpligtelse på den dato, der er fastsat for betaling, eller i mangel heraf, når der kræves betaling. Ud over ovennævnte tilfælde fastsætter portugisisk lovgivning ikke bestemmelser om fastsættelse af underholdsbidrag med tilbagevirkende kraft.

Ændringer i allerede fastsat underholdsbidrag

Sker der en ændring i omstændighederne, efter at underholdsbidraget er fastsat, kan bidraget ændres eller ophøre.

Hvis der ikke verserer en særlig fuldbyrdelsessag om underholdsbidrag, indgives begæringen om at ændre eller afslutte underholdsbidraget sammen med søgsmålet med henblik på dom. Hvis der verserer en særlig fuldbyrdelsessag om underholdsbidrag, sammenlægges begæringen om at ændre eller afslutte underholdsbidraget med fuldbyrdelsessagen.

Den bidragspligtige kan anmode om, at bidraget bliver sat ned eller afsluttet, hvis vedkommendes økonomiske situation f.eks. forringes eller forbedres, bidragsmodtageren bliver myndig, eller den bidragspligtige bliver i stand til at bidrage til modtagerens forsørgelse.

Den bidragsberettigede kan anmode om, at beløbet bliver sat op, hvis vedkommendes økonomiske situation forringes, familiemæssige forhold ændres eller behov vokser, eller hvis leveomkostningerne stiger, og denne stigning kan og bør støttes af den bidragspligtige (f.eks. fordi dennes løn også er steget).

Automatisk ajourføring

For at tage højde for de stigende leveomkostninger kan det fastsættes i afgørelsen om underholdsbidraget, at det aftalte beløb automatisk og regelmæssigt ajourføres (normalt årligt).

Ajourføringen kan baseres på stigningen i inflationstakten, som offentliggøres årligt af det nationale statistiske institut (*Instituto Nacional de Estadística*), eller på en stigning i en bestemt rentesats, som angives af retten. Den kan dog også bestå i en fast årlig stigning på et bestemt beløb som fastsættes i afgørelsen.

Retten skal fastsætte denne automatiske ajourføring og vælge et egnet middel til at opnå den efter eget skøn. Den automatiske ajourføring kan også fastsættes ved en godkendt aftale mellem parterne.

Midlertidigt underholdsbidrag

Ud over endeligt underholdsbidrag kan der fastsættes midlertidigt bidrag.

Hvis der endnu ikke er fastsat endeligt underholdsbidrag, kan retten på begæring af den bidragsberettigede eller på eget initiativ, hvis den pågældende er mindreårig, tildele midlertidigt underholdsbidrag, der fastsættes efter rettens skøn. Midlertidigt underholdsbidrag skal aldrig tilbagebetales. Det skal betales under hovedsagen om

fastsættelse af størrelsen af det endelige underholdsbidrag. Det endelige underholdsbidrag skal betales, når beløbet er fastsat.

I tilfælde af verserende sager om skilsmisse ved dom kan retten fastsætte midlertidigt underholdsbidrag til en af ægtefællerne eller børnene, mens sagen behandles. Under verserende sager om forældreansvar kan retten også fastsætte midlertidigt bidrag til mindreårige børn. I førnævnte tilfælde kan der fastsættes midlertidigt underholdsbidrag under et retsmøde under selve retssagen.

Alternativt kan der fastsættes midlertidigt bidrag i forbindelse med retssikrende foranstaltninger, som forenes med hovedsagen, hvor det endelige underholdsbidrag bliver fastsat.

9 Hvordan og til hvem udbetales underholdsbidraget?

Der udbetales underholdsbidrag på de vilkår og til den person, der er anført i retsafgørelsen eller i den retsgodkendte aftale mellem parterne.

Såfremt bidragsmodtageren er voksen og myndig eller et myndiggjort barn, vil underholdsbidraget som regel blive udbetalt direkte til den pågældende.

Er modtageren en umyndig voksen, vil underholdsbidraget blive udbetalt til den, der har den lovmæssige forpligtelse til at sørge for den umyndiges pengesager (værge, lavværge eller retsligt udpeget bobestyrer). Det kan også være en institution, der modtager bidraget.

Er modtageren mindreårig, udbetales underholdsbidraget til den af forældrene, der har forældremyndigheden over barnet, eller til andre slægtninge, en tredjepart (plejefamilie) eller forstanderen for den institution, den mindreårige opholder sig på.

Loven fastsætter ikke faste betalingsmetoder, og parterne kan derfor indgå aftale herom. Er der ingen aftale, træffer domstolene afgørelse om den mest praktiske og mindst bekostelige betalingsform, både for betaleren og modtageren.

Normalt udbetales den månedlige bidragsydelse kontant, og den skal leveres til modtageren i begyndelsen af den måned, den vedrører.

Tid og sted for betalingen er fastsat i aftalen eller afgørelsen om fastsættelse af underholdsbidraget. Hvis disse ikke er fastsat, finder standardbestemmelserne herom i den civile lovbog anvendelse. Ifølge disse bestemmelser gælder følgende, hvor intet andet er fastsat:

- Underholdsbidrag i kontanter skal betales på det sted, hvor modtageren har sin bopæl på det tidspunkt, hvor betalingen forfalder.
- Da ydelserne svarer til månederne i den gregorianske kalender, kan bidragsmodtageren anmode om betaling på et hvilket som helst tidspunkt fra den første dag i den pågældende måned.

Den mest almindelige form er bankoverførsel eller indsættelse på en bankkonto, men betaling kan også ske i form af fremsendelse af en postanvisning eller en check eller ved personlig aflevering af pengebeløbet i kontanter.

10 Hvilke foranstaltninger kan der træffes for at tvinge en bidragspligtig (debitor), som ikke betaler frivilligt, til at betale?

Hvis den bidragspligtige misligholder aftalen, kan den bidragsberettigede ty til civil- og strafferetlige fuldbyrdelsesforanstaltninger.

Civilretlige fuldbyrdelsesforanstaltninger

Retsmøde før fuldbyrdelsen

Når børnebidrag er fastsat i fuldbyrdelsessager om underholdsbidrag eller sager om forældreansvar, giver lovgivningen den bidragsberettigede mulighed for et retsmøde før fuldbyrdelsen.

Det barn, som modtager bidraget, kan anmode om et retsmøde før fuldbyrdelsen, jf. de almindelige bestemmelser om forældremyndighedssager (artikel 48 i [Regime Geral do Processo Tutelar Cível](#)), forudsat at følgende betingelser er opfyldt: Den bidragspligtige har undladt at betale eller er forsinket med betalingen af underholdsbidrag, og den bidragspligtige har fast indkomst fra beskæftigelse, pension, tilskud, provisioner, andele, bonusser, præmier, ydelser eller lignende.

Begæringen sammenlægges med forældreansvarssagen eller sagen om fastsættelse af børnebidrag, som behandles ved retten. Den bidragspligtige får besked om at betale bidraget senest ti dage efter forfaldsdatoen. Undlader den bidragspligtige at fremlægge dokumentation for betaling, vil bidragsydelse hver måned blive fratrukket den løn, pension, bistand eller anden indkomst, som vedkommende modtager. Med henblik herpå vil de organer, som er ansvarlige for udbetalingen, blive bedt om at foretage det månedlige fradrag og indsætte beløbet direkte på den bankkonto, der opgives af den bidragsberettigede. De fratrukne beløb dækker også kommende underholdsbidrag.

Alle de personer eller enheder, som er ansvarlige for at behandle eller udbetale førnævnte indkomst, betragtes, når de er blevet underrettet, som depositarer af de beløb, der fratrækkes som bidrag. Hvis de undlader at fratække det aftalte beløb, vil der derfor blive indledt tvangsfuldbyrdelse over for dem som led i den igangværende sag.

De fratrukne beløb dækker ikke underholdsbidrag, der er påløbet før meddelelsen om, at den bidragspligtige skulle foretage betaling. Ydelser, der forfalder, vil dog blive dækket. For at inddrive bidrag forfaldet før meddelelsen på retsmødet vil den bidragsberettigede være nødt til at anlægge en tvangsfuldbyrdelsessag. Når der skal betales bidrag til mindreårige, er der intet, som forhindrer den bidragsberettigede i samtidig at anmode om et retsmøde før fuldbyrdelsen (vedrørende de ydelser, der fremover skal betales) og indbringe en særlig fuldbyrdelsessag om underholdsbidrag (vedrørende betaling af forfaldne ydelser).

Det er ikke nødvendigt at afholde et retsmøde før fuldbyrdelsen, før der indbringes en fuldbyrdelsessag. Det er blot et alternativ hertil. Der kan ikke gøres indsigelse, men den bidragsberettigede har mere begrænsede midler til rådighed end i en fuldbyrdelsessag, da den bidragsberettigede kun kan kræve fradrag fra lønninger, pensioner, ydelser eller lignende periodisk indkomst (den bidragsberettigede må ikke forlange udlæg i ejendele, indlån eller kreditter).

Skal der betales underholdsbidrag til mindreårige, kan den bidragsberettigede alternativt blot anlægge en særlig sag om underholdsbidrag, jf. den civile lovbog. Således kan den bidragsberettigede i en enkelt sag inddrive hele det beløb, der er forfaldet eller vil forfalde. Med en tvangsforanstaltning kan den bidragsberettigede gøre brug af bredere fuldbyrdelsesmetoder, f.eks. beslaglæggelse og tildeling af indkomst. Forløbet i sådanne sager forklares i det følgende.

Retsmøde ved misligholdelse

Når der er fastsat børnebidrag i en forældreansvarssag, har den bidragsberettigede ifølge lovgivningen mulighed for et retsmøde ved misligholdelse, jf. artikel 41 i [Regime Geral do Processo Tutelar Cível](#) (de almindelige bestemmelser om forældremyndighedssager).

Formålet med denne begæring er at anmode retten om at foranstalte de nødvendige skridt til at håndhæve overholdelsen af forpligtelsen og idømme skyldneren en bøde. Når begæringen er forenet med sagen, indkalder retten forældrene til et møde eller meddeler sagsøgte, at vedkommende inden fem dage skal gøre det gældende, den pågældende finder passende.

Forældrene kan aftale at ændre den fastsatte ordning. Hvis der ikke kan opnås enighed på mødet, tager dommeren foreløbigt stilling til begæringen, og parterne henvises til mægling eller til et særligt retsmøde med sagkyndige. Hvis det stadig er umuligt at nå til enighed, anmodes forældrene om at afgive indlæg og fremlægge beviser. Herefter følger bevisførelse, domsforhandling og dom.

Særlig fuldbyrdelse vedrørende underholdsbidrag

I alle tilfælde af for sen betaling af underholdsbidrag kan den bidragsberettigede anlægge en særlig fuldbyrdelsessag i overensstemmelse med [den civile retsplejelov](#). Denne mulighed foreligger, hvad enten bidraget skal betales til børn eller voksne, og uanset om underholdsbidraget er endeligt eller midlertidigt.

Ved særlig fuldbyrdelse af underholdspligt kan sagsøgeren kræve: udlæg i en del af de beløb, lønninger eller pensioner, som den anden part modtager, eller tildeling af afkast tilhørende den bidragspligtige.

Udlægget eller tildelingen finder sted uafhængigt af beslaglæggelsen og er beregnet til at dække betalingen af skyldige beløb og beløb, der vil forfalde.

Når ansøgeren anmoder om udlæg i beløb, lønninger eller pensioner, får det organ, der er ansvarligt for at udbetale disse eller for at behandle de respektive betalinger besked om, at det skal betale det udlagte beløb direkte til ansøgeren. Det udlagte beløb skal hver måned indsættes på ansøgerens bankkonto, idet kontonummeret skal angives i den oprindelige begæring.

Såfremt sagsøgeren forlanger tildeling af afkast, skal vedkommende angive, hvilke goder der er tale om, og fogeden vil beordre deponering af et antal goder, der er tilstrækkeligt stort til at opfylde forfaldne og de kommende underholdsbidrag. Sagsøgte kan rådspørges i den forbindelse.

Når deponeringen er foretaget, og det viser sig, at de tildelte afkast er utilstrækkelige, kan den bidragsberettigede udpege andre goder. Hvis det derimod viser sig, at afkastet er for højt, skal den bidragsberettigede tilbagebetale det overskydende beløb til den bidragspligtige, efterhånden som han eller hun modtager det. Den bidragspligtige kan også kræve, at deponeringen begrænses til en del af goderne eller overføres til andre.

De udlagte beløb eller værdien af de tildelte afkast bør være tilstrækkelige til at dække skyldige ydelser, morarenter, når den bidragsberettigede forlanger det, kommende ydelser og automatiske ajourføringer, hvis sådanne er fastsat.

Den bidragsberettigede kan stadig kræve beslaglæggelse af den bidragspligtiges formuegoder. Beslaglæggelse kan omfatte løsøre og fast ejendom, bankindeståender, kreditrettigheder, kommercielle virksomheder eller aktier.

Er der solgt goder til betaling af et skyldigt underholdsbidrag, kan der ikke kræves tilbagebetaling af restbeløbet til den bidragspligtige, før der er sikkerhed for betaling af de kommende ydelser op til det beløb, som dommeren finder passende, medmindre der ydes kaution eller en anden passende garanti.

Den bidragspligtige bør først indkaldes, efter at beslaglæggelsen/udlægget/tildelingen af afkast har fundet sted. Den bidragspligtiges indsigelse mod fuldbyrdelse eller beslaglæggelse udsætter ikke tvangsfuldbyrdelsen.

I tilfælde af en begæring om at ændre eller ophæve betalingerne af underholdsbidrag under behandlingen af en særlig fuldbyrdelse vedrørende underholdspligt skal anmodningen om ændring eller afslutning knyttes til fuldbyrdelsen.

Det europæiske tvangsfuldbyrdsdokument

I tilfælde af misligholdelse af en aftale om underholdsbidrag, som hidrører fra et officielt bekræftet dokument, der er udstedt af administrative myndigheder, eller et dokument bekræftet af sådanne myndigheder i en medlemsstat, der ikke er bundet af Haagerprotokollen af 2007, kan den bidragsberettigede påberåbe sig forordning (EF) nr. 805/2004 af 21. april 2004 om indførelse af et europæisk tvangsfuldbyrdsdokument (artikel 4, stk. 3, litra b), i ovennævnte forordning og artikel 68, stk. 2, i forordning nr. 4/2009 af 18. december 2008).

Strafferetlige fuldbyrdsforanstaltninger

Artikel 250 i [straffeloven](#) omhandler den lovovertrædelse, der består i misligholdelse af bidragsforpligtelser, og straffen herfor, som er fængsel på mellem en måned og to år eller dagbøder i op til 240 dage alt efter de deri fastsatte tilfælde.

En straffesag kræver, at der indgives en klage.

Hvis forpligtelsen herefter opfyldes, kan retten helt eller delvist frafalde eller tilsidesætte den del af straffen, som ikke er afsonet.

11 Beskriv kort eventuelle begrænsninger for tvangsfuldbyrdelsen, navnlig regler om debitorbeskyttelse og om frister og forældelse?

De regler, der gælder for beslaglæggelse af ejendom eller rettigheder og disses begrænsninger og indsigelsesgrunde, er fastsat i artikel 735-783 i [den civile retsplejelov](#).

I princippet kan der gøres udlæg i så mange af skyldnerens aktiver, som svarer til det krav, der skal tvangsinddrives af fordringen i overensstemmelse med materiel ret. Der kan kun gøres udlæg i den del af skyldnerens aktiver, der er nødvendigt for at betale den fordring, der tvangsinddrives, og de forventede fuldbyrdelsesomkostninger.

Der er endvidere fastsat grænser i lovgivningen for udlægsforretningen og forældelsesfrister for underholdsforpligtelser, jf. nedenfor.

Grænser for udlægsforretninger

Der er visse former for ejendele, som ikke kan gøres til genstand for udlæg under nogen omstændigheder (ejendele, der er absolut fritaget for udlæg), andre, som der kun må gøres udlæg i under visse omstændigheder (ejendele, der er betinget fritaget for udlæg), og atter andre, som der kun må gøres delvist udlæg i (ejendele, der er delvist fritaget for udlæg).

Aktiver, der under ingen omstændigheder kan gøres til genstand for udlæg.

Ud over goder, der er fritaget for beslaglæggelse efter særlig bestemmelse, er følgende absolut fritaget for beslaglæggelse:

- umistelige genstande eller rettigheder
- aktiver i statens og andre offentligretlige juridiske personers ejerskab
- genstande, hvis beslaglæggelse ville være i strid med god moral eller ikke ville give mening i økonomisk forstand på grund af en ubetydelig markedsværdi
- genstande, der er specifikt beregnet til udøvelse af offentlig gudsdyrkelse
- gravsteder
- udstyr og genstande, der er uundværlige for personer med handicap, og udstyr og genstande til behandling af syge.

Aktiver med relativ fritagelse for beslaglæggelse

Følgende ejendele er betinget fritaget for udlæg:

- Medmindre der er tale om fuldbyrdelse vedrørende betaling af gæld med tinglig sikkerhed, er det ikke muligt at beslaglægge aktiver tilhørende staten og andre offentligretlige juridiske personer eller tilhørende virksomheder, der har koncession på udførelse af offentlige arbejder eller levering af offentlige tjenesteydelser, eller tilhørende velgørende juridiske personer, som er særligt bestemt til formål af almen interesse.
- Skyldnerens arbejdsredskaber og genstande, der har afgørende betydning for udøvelsen af dennes erhverv eller erhvervsuddannelse, er også fritaget for udlæg, medmindre skyldneren indvilger heri, hvis tvangsfuldbyrdelsen sker til betaling af disses indkøbspris eller udgifterne ved reparation heraf, eller hvis de har karakter af inventar i en virksomhed.
- Fritaget for beslaglæggelse er også aktiver, der opfylder vigtige husholdningsbehov i den faktiske bolig for den part, mod hvem der begæres fuldbyrdelse, bortset fra tilfælde, hvor fuldbyrdelsen vedrører betaling af selve genstandene eller udgifterne til reparation heraf.

Beslaglæggelse af pengebeløb eller bankindeståender, der er forårsaget af fyldestgørelse af et krav om beslaglæggelse, er fritaget for beslaglæggelse på samme vilkår som det oprindelige krav.

Når et underholdsbidrag inddrives, finder førnævnte bestemmelser om absolut og relativ fritagelse for beslaglæggelse anvendelse.

Når det drejer sig om delvist udlagte aktiver som led i fuldbyrdelsessager om underholdsbidrag, er det beløb, der

kan gøres udlæg for, højere end i fuldbyrdelsessager baseret på andre krav, som det vil blive forklaret nedenfor.

Aktiver, der delvist kan gøres udlæg i

To tredjedele af skyldners nettoløn, vederlag, regelmæssige ydelser i form af alderspension eller andre sociale ydelser, forsikringer, ulykkesforsikringer eller erstatninger eller enhver anden udbetaling af tilsvarende art, der sikrer skyldneren et rimeligt udkomme, er fritaget for beslaglæggelse.

Den øvre grænse for, hvad der ikke kan gøres udlæg i, går ved et beløb svarende til tre gange den nationale mindsteløn på tidspunktet for hvert enkelt udlæg, og når skyldneren ikke har andre indtægter, ligger minimumsgrænsen på et beløb svarende til en national mindsteløn. Når den udestående gæld vedrører underhold, kan et beløb svarende til en fuld ikke-bidragspligtig pension ikke beslaglægges.

Når der gøres udlæg i penge eller indeståender i pengeinstitutter, kan der ikke gøres udlæg i det, der svarer til den nationale mindsteløn, eller i tilfælde af underholdsforpligtelser det beløb, som svarer til en fuld ikke-bidragspligtig pension.

Grænsen for, hvad der ikke kan gøres udlæg i med hensyn til lønninger eller regelmæssige ydelser, kan ikke lægges sammen med grænsen for, hvad der ikke kan gøres udlæg i med hensyn til penge eller indeståender i pengeinstitutter.

Overholdes førnævnte bestemmelser om udlæg ikke, kan den bidragspligtige gøre indsigelse mod udlægget.

Frister

Reglerne om forældelsesfrister for underholdsbidrag er fastsat i artikel 303, 310, 313, 314, 320 og 323 i [den civile lovbog](#).

I den portugisiske civile lovbog fastsættes en forældelsesfrist på fem år for betaling af forfaldne underholdsbidrag (artikel 310, litra f), i den civile lovbog). Det betyder, at retten til ydelserne forældes fem år efter forfaldsdatoen for bidragsydelse på grund af manglende anvendelse. Forældelsesfristen afbrydes af en indstævning til en retssag vedrørende betaling af underholdsbidrag. Den bidragspligtige kan for sit vedkommende give afkald på fristen efter forældelsesfristens udløb. Der kan gøres indsigelse mod en formodet forældelsesfrist ved udtrykkelig eller stiltiende anerkendelse. Retten kan ikke af egen drift opretholde forældelsesfristen, idet den skal påberåbes for at have virkning.

I tilfælde af børnebidrag regnes forældelsesfristen ikke, før barnet har en repræsentant. Selv om barnet har en repræsentant, udløber forældelsesfristen tidligst et år efter, at barnet er blevet myndigt.

I den portugisiske civile retsplejelov er der ikke fastsat en forældelsesfrist, hvorefter den bidragsberettigede ikke længere kan anlægge tvangsfuldbyrdelsessag vedrørende underholdsbidraget. Forældede underholdsbidrag kan derfor tvangsfuldbyrdes. Retten kan i så fald ikke påkende forældelsen af egen drift. For at have retskraft skal forældelsen derfor gøres gældende af skyldneren, som kan gøre indsigelse mod tvangsfuldbyrdelsen på det grundlag.

Indsigelse mod beslaglæggelse

Nedenstående regler er fastsat i artikel 784 og 785 i [den civile retsplejelov](#).

Den generelle frist for at gøre indsigelse mod udlæg er ti dage, efter at skyldneren har fået meddelelsen om udlægget. Den generelle frist for at gøre indsigelse mod tvangsfuldbyrdelse er 20 dage efter indstævningen af den bidragspligtige.

I forbindelse med særlige fuldbyrdelsessager om underholdsbidrag indstævnes den bidragspligtige først efter, at der er gjort udlæg eller tildelt afkast. Sammen med stævningen underrettes den pågældende om det udlæg, der allerede er foretaget.

Allerede i forbindelse med retsmøder før fuldbyrdelsen ved ovennævnte ungdomsdomstol underrettes den bidragspligtige før påbuddet om at tildele afkast, men kan ikke gøre indsigelse. Den pågældende kan kun fremlægge dokumentation for betaling.

12 Findes der en organisation eller en myndighed, som kan være behjælpelig med at inddrive underholdsbidraget?

I tilfælde af børnebidrag har anklagemyndigheden ret til at anlægge den pågældende sag med henblik på fastsættelse af bidrag. Enhver kan underrette anklagemyndigheden om, at der er behov for at fastsætte eller ændre et børnebidrag. Anklagemyndigheden har derfor en offentlig høringstjeneste ved hver ret.

13 Kan private eller offentlige organisationer helt eller delvist udbetale bidraget forskudsvist på debtors vegne?

Ja, i tilfælde af børnebidrag. Det drejer sig om garantifonden for underholdsbidrag til mindreårige (*Fundo de Garantia de Alimentos a Menores*, i det følgende benævnt "fonden"). Fonden forvaltes af instituttet for finansiel forvaltning af socialsikringsordningen (*Instituto de Gestão Financeira da Segurança Social IP*).

Garantien for underholdsbidrag til mindreårige er reguleret ved [lov nr. 164/99](#).

Fonden er til en vis grad ansvarlig for at sikre betalingen af forfaldne underholdsbidrag til mindreårige. Betalingen foretages efter kendelse fra den kompetente domstol.

Krav

Følgende krav skal være opfyldt, for at fondens garanti udløses:

- Den mindreårige skal være bosiddende i Portugal.
- Underholdsbidraget skal være fastsat i en retsafgørelse (registerførerens afgørelser om fastsættelse af underholdsbidrag i sager under dennes kompetence har samme retsvirkninger som domstolens afgørelser).
- Den bidragspligtige skal have misligholdt betalingen.
- Retsmødet før fuldbyrdelsen, jf. artikel 48 i de almindelige bestemmelser om forældremyndighedssager (*Regime Geral do Processo Tutelar Cível*), skal have været iværksat tidligere (ifølge national lovgivning, med forbehold for ændringer, kan denne betingelse eventuelt også være opfyldt, hvis en begæring har givet anledning til et retsmøde ved misligholdelse som fastsat i artikel 41 i de almindelige bestemmelser om forældremyndighedssager eller en særlig fuldbyrdelsessag om underholdsbidrag).
- Barnets bruttoindkomst må ikke overskride det sociale understøttelsesindeks (IAS — *Indexante dos Apoios Sociais*).
- Barnet må ikke drage fordel af, at den person, der har fået overdraget forældremyndigheden, har en indkomst på over IAS (dette sker, når indkomsten pr. medlem af den mindreåriges husstand ikke overstiger IAS).

I 2022 (tidspunktet for ajourføringen af dette faktablad) beløb IAS sig til 443,20 EUR. IAS-beløbet ajourføres i princippet årligt. Det gældende beløb bør derfor altid tjekkes i den nationale lovgivning.

Betalingsgrænser

Hvis ovennævnte krav er opfyldt, garanterer staten månedlige bidragsydelser på op til nedennævnte grænse.

For hver bidragspligtig må det månedlige bidrag ikke overstige et IAS uanset antallet af mindreårige børn.

Inden for denne grænse fastsætter retten værdien af de ydelser, fonden skal garantere. Ved fastsættelsen af denne værdi tager retten højde for husstandens økonomiske formåen, det fastsatte bidragsbeløb og barnets særlige behov.

Fonden garanterer ikke forfaldne ydelser. Ydelser, som garanteres af fonden, forfalder fra den første dag i måneden efter rettens afgørelse om fastsættelse af det garanterede beløb.

Ydelsen garanteres, indtil den bidragspligtige reelt begynder at opfylde forpligtelsen.

Ydelserne fra fonden ophører, når barnet fylder 18 år.

Børn, der anbringes på offentlige eller private almennyttige sociale institutioner, som finansieres af staten, offentligtretlige, privatretlige eller almennyttige juridiske personer, opdragelsescentre og centre for frihedsberøvelse, har ikke ret til børnebidrag garanteret af fonden.

Behandling

Ansøgninger om fastsættelse af de beløb, fonden skal udbetale, skal indgives til retten under sagen om misligholdelse. Anklagemyndigheden eller den bidragsberettigede skal indgive ansøgningen.

Retten iværksætter en undersøgelse af barnets behov og træffer herefter afgørelse om fastsættelse af de ydelser, fonden skal udbetale inden for ovennævnte grænser.

I tilfælde, hvor der er et presserende behov for underholdsbidraget, kan retten fastsætte et foreløbigt bidrag, som fonden skal garantere, indtil der træffes en endelig afgørelse.

Den bidragsberettigede skal hvert år godtgøre, at den pågældende stadig opfylder kravene til at få garanteret disse ydelser fra fonden, idet de ellers bringes til ophør.

Barnets retlige repræsentant eller den person, der har fået overdraget forældremyndigheden, har pligt til at informere retten eller fonden om eventuelle ændringer i, eller ophør af, misligholdelsen eller i barnets forhold.

Fonden indtræder i barnets rettigheder op til det beløb, den har betalt, med det formål at kræve tilbagebetaling fra skyldneren.

14 Hvis jeg bor i dette medlemsland, og debitor har bopæl i et andet land:

14.1 Kan jeg så få hjælp fra en myndighed eller privat organisation i det pågældende land?

Såfremt den bidragsberettigede befinder sig i Portugal og ønsker at inddrive underholdsbidrag i en anden EU-medlemsstat, skal vedkommende indgive ansøgningen herom til generaldirektoratet for retspleje (*Direcção Geral da Administração da Justiça*), som er en offentlig instans. Ifølge den nationale lovgivning kan en privat organisation ikke træffe foranstaltninger med det formål.

Generaldirektoratet for retspleje er den portugisiske centralmyndighed med henblik på anvendelse af Rådets forordning (EF) nr. 4/2009 af 18. december 2008 om kompetence, lovvalg, anerkendelse og fuldbyrdelse af retsafgørelser og samarbejde vedrørende underholdspligt (i det følgende benævnt "forordningen").

Denne forordning muliggør grænseoverskridende inddrivelse af underholdsbidrag. Forordningen gælder for afgørelser truffet i EU-medlemsstaterne (i det følgende benævnt "medlemsstat") og afgørelser truffet i stater, der ikke er medlemmer af EU (i det følgende benævnt "tredjeland"). Den gælder ikke kun for retsafgørelser om underholdsbidrag truffet efter forordningens ikrafttræden den 18. juni 2011, men også for afgørelser truffet før denne dato. Den dækker inddrivelsen af skyldige og kommende ydelser, automatiske ajourføringer fastsat ved afgørelsen samt morarenter. I henhold til forordningen kan underholdsbidrag fastsat ved retsafgørelse eller afgørelse fra en anden kompetent myndighed inddrives.

Anmodningen om inddrivelse af underholdsbidrag i en anden medlemsstat indgives til generaldirektoratet for retspleje ved at udfylde og vedlægge de relevante formularer i bilaget til forordningen. Den bidragsberettigede skal vedlægge visse dokumenter og oplysninger til formularerne. Der kan i givet fald være tale om: en udskrift af dommen eller afgørelsen om fastsættelse af endeligt underholdsbidrag sammen med meddelelse om, at afgørelsen/dommen er endelig, jf. bilag I til forordningen, dokumentation for, at vedkommende har fået eller vil kunne få retshjælp eller fri proces, bankoplysninger med henblik på indsættelse af de inddrevne beløb, fødselsattester for mindreårige børn, skoleattester for voksne børn, fuldmagt til centralmyndigheden og en liste over skyldige beløb.

Den eller de formularer, der skal udfyldes, og de dokumenter og oplysninger, som den bidragsberettigede skal vedlægge, findes i vejledningen, der kan fås fra generaldirektoratet for retspleje. Kontaktoplysningerne for dette organ er anført i svaret på spørgsmål 14.2.

Den type procedurer, generaldirektoratet for retspleje kan anmodes om, er beskrevet i svaret på spørgsmål

15.2.

14.2 Hvis ja, hvordan kan jeg så komme i kontakt med den relevante myndighed eller private organisation?

Den portugisiske centralmyndigheds kontaktoplysninger er:

Direção-Geral da Administração da Justiça

Av. D. João II, 1.08.01 D/E

1990-097 LISBOA - PORTUGAL

Tlf.: (+351) 21 790 65 00

E-mail: correio.dsjcji@dgaj.mj.pt

Websted: <http://www.dgaj.mj.pt/>

Sprog: portugisisk, spansk, fransk og engelsk.

15 Hvis jeg bor i det andet land, og debitor befinder sig i dette land:

15.1 Kan jeg så sende en ansøgning direkte til en sådan myndighed eller privat organisation?

I sin rolle som centralmyndighed i henhold til Rådets førnævnte forordning (EF) nr. 4/2009 af 18. december 2008 skal generaldirektoratet for retspleje yde den nødvendige støtte som beskrevet i svaret på spørgsmål 14.1.

Hvis den bidragsberettigede befinder sig i en anden medlemsstat og ønsker at anmode om anvendelse af en af de procedurer, der er fastlagt i forordningen, skal vedkommende indgive anmodningen til centralmyndigheden i den medlemsstat, hvor den pågældende bor. Centralmyndigheden sender herefter anmodningen til den portugisiske centralmyndighed, som påtager sig at videregive den til den kompetente nationale domstol.

15.2 Hvis det er tilfældet, hvordan kan den myndighed eller private organisation kontaktes, og hvilken hjælp kan jeg få?

Befinder ansøgeren sig i en anden medlemsstat, skal vedkommende kunne kontakte generaldirektoratet for retspleje via centralmyndigheden i den medlemsstat, hvor ansøgeren bor.

Der kan ydes følgende bistand:

Med henblik på inddrivelse af underholdsbidrag fastsat ved retsafgørelse truffet i en anden medlemsstat er der fastsat tre forskellige regelsæt i forordningen:

i) regler, der gælder for retsafgørelser truffet i en medlemsstat, som er bundet af Haagerprotokollen af 2007 (som det er tilfældet med Portugal)

ii) regler, der gælder for retsafgørelser truffet i en medlemsstat, som ikke er bundet af Haagerprotokollen af 2007

iii) regler, der gælder for retsafgørelser truffet i alle medlemsstater.

Retsafgørelser i henhold til nr. i):

- anerkendes i den anmodede medlemsstat uden mulighed for indsigelse
- er ikke omfattet af eksekvaturproceduren og skal således ikke prøves i den anmodede medlemsstat og kan umiddelbart fuldbyrdes i denne medlemsstat
- giver den bidragsberettigede mulighed for at anvende de sikrende retsmidler, der er fastsat i den anmodede medlemsstats lovgivning.

Retsafgørelser i henhold til nr. ii):

- anerkendes i den anmodede medlemsstat, medmindre det bevises, at der foreligger en af grundene til afslag på anerkendelse, jf. forordningen.
- Hvis de kan fuldbyrdes i den medlemsstat, hvor de er truffet, kan den bidragsberettigede anmode om, at retten eller den kompetente myndighed i den anmodede medlemsstat anerkender, at de kan fuldbyrdes i overensstemmelse med proceduren i forordningen.
- Anerkendelse af, at retsafgørelsen kan fuldbyrdes, kan vedrøre en del af afgørelsen.

Retsafgørelser i henhold til nr. iii):

- kan foreløbigt fuldbyrdes, hvis domsstaten erklærer, at en eventuel appel af afgørelsen ikke vil have opsættende virkning.
- Hvis den bidragsberettigede gør afgørelsen gældende i den anmodede medlemsstat, skal vedkommende bevise dens ægthed ved at udfylde de formularer og opfylde de krav, der er fastsat i forordningen.
- Om nødvendigt skal den bidragsberettigede vedlægge en oversættelse af afgørelsen.
- Fuldbyrdelse af dommen finder sted ifølge lovgivningen i den anmodede medlemsstat.
- Dommen kan under ingen omstændigheder underkastes prøvelse med hensyn til den bistandssøgte medlemsstats fortrin.
- Omkostningerne ved anvendelse af forordningen har ikke forrang for inddrivelse af forfaldne underholdsbidrag.

I forordningens artikel 56 fastsættes de procedurer, som er tilgængelige for bidragsberettigede. I nogle tilfælde dækker disse procedurer ikke kun medlemsstaternes retsafgørelser, men også tredjelands afgørelser.

Den bidragsberettigede kan bl.a.:

- anmode en medlemsstat om at anerkende og erklære, at en retsafgørelse truffet i en anden stat kan fuldbyrdes
- anlægge en sag om fastsættelse af underholdsbidrag i den anmodede medlemsstat
- sammenlægge en anmodning om fastlæggelse af slægtskab med denne sag
- anlægge en sag om fastsættelse af underholdsbidrag i den anmodede medlemsstat, når det viser sig umuligt at opnå anerkendelse eller fuldbyrdelse af en dom afsagt i en anden stat
- anmode om ændring af en retsafgørelse truffet i den anmodede medlemsstat
- anmode om ændring af en retsafgørelse truffet i en anden stat end den anmodede medlemsstat.

Disse procedurer er omfattet af den anmodede medlemsstats lovgivning og kompetenceregler, medmindre andet er fastsat i forordningen. I disse sager bistås og repræsenteres den bidragspligtige af centralmyndigheden eller en anden offentlig myndighed, et offentligt organ eller en person udpeget af den anmodede medlemsstat.

16 Er medlemsstaten bundet af Haagerprotokollen af 2007?

Ja, Portugal er bundet af Haagerprotokollen af 2007. Derfor finder følgende bestemmelser i Rådets forordning (EF) nr. 4/2009 af 18. december 2008 bl.a. anvendelse på domme om underholdsbidrag afsagt i Portugal: artikel 8, 13 og 17-22.

17 Hvis landet ikke er bundet af Haagerprotokollen af 2007, hvilken lovgivning finder så anvendelse på kravet på underholdsbidrag i henhold til landets internationale privatret? Hvilke er de relevante internationale privatretlige regler?

Det er ikke nødvendigt at besvare dette spørgsmål, da der blev svaret ja til det foregående spørgsmål.

18 Hvilke regler gælder for adgangen til domstolsprøvelse i

grænseoverskridende sager inden for EU i overensstemmelse med kapitel V i forordningen om underholdspligt?

Den portugisiske lovgivning — [lov nr.º 34/2004](#) — indeholder bestemmelser, der sikrer retshjælp svarende til den, der er fastsat i kapitel V i Rådets forordning (EF) nr. 4/2009 af 18. december 2008.

Følgende fysiske personer har ret til retshjælp, forudsat at de kan godtgøre, at de har utilstrækkelige økonomiske midler:

- portugisiske statsborgere og EU-borgere
- udlændinge og statsløse med en gyldig opholdstilladelse i en EU-medlemsstat
- udlændinge uden en gyldig opholdstilladelse i en EU-medlemsstat — hvis lovgivningen i deres oprindelsesland giver portugisiske statsborgere den samme ret
- personer, som har bopæl eller deres sædvanlige opholdssted i en anden EU-medlemsstat end den medlemsstat, hvor sagen vil blive behandlet (grænseoverskridende tvister).

I henhold til den nationale lovgivning skal følgende kriterier anvendes ved vurdering af fysiske personers utilstrækkelige økonomiske midler:

- Ansøgere, hvis husstand har en relevant indkomst med hensyn til retshjælp på højst tre fjerdedele af det sociale understøttelsesindeks, er ikke i stand til at afholde udgifter til en retssag og bør også tildeles en foged og gratis juridisk rådgivning.
- Ansøgere, hvis husstand har en relevant indkomst med hensyn til retshjælp på over tre fjerdedele og højst to en halv gange det sociale understøttelsesindeks, er i stand til at afholde omkostningerne til juridisk rådgivning med forbehold for forhåndsbetaling af et gebyr, men kan ikke med det samme betale sagsomkostningerne og er derfor omfattet af retshjælp i form af ratevis betaling og tildeling af en foged.
- Ansøgere, hvis husstand har en relevant indkomst med hensyn til retshjælp på over to en halv gange det sociale understøttelsesindeks, anses ikke for at have utilstrækkelige økonomiske midler.
- Den relevante indkomst med hensyn til retshjælp er resultatet af forskellen mellem værdien af husstandens fulde nettoindtægt og værdien af det relevante fradrag for retshjælp (kriterierne for beregning af disse værdier er fastsat ved lov).
- Personer, der bor i samme husstand som ansøgeren om retshjælp, anses for at tilhøre den samme husstand.
- Hvis ansøgeren eller et medlem af dennes husstand har kreditter på bankkonti og værdipapirer optaget til handel på et reguleret marked, som beløber sig til over 24 gange det sociale understøttelsesindeks, anses ansøgeren ikke for at have utilstrækkelige økonomiske midler uanset værdien af husstandens relevante indkomst med hensyn til retshjælp.
- Ansøgeren kan undtagelsesvis, og hvis det er behørigt begrundet, anmode om, at der ved vurderingen af spørgsmålet om utilstrækkelige økonomiske midler kun tages hensyn til vedkommendes eller nogle af husstandsmedlemmernes indkomst, aktiver og egne løbende udgifter.
- I tilfælde af en tvist med et eller flere medlemmer af husstanden tages der ved vurdering af spørgsmålet om utilstrækkelige økonomiske midler kun hensyn til ansøgerens eller ansøgerens og nogle husstandsmedlemmers indkomst, aktiver og løbende udgifter, hvis der anmodes herom.
- Hvis lederen af socialsikringstjenesten, som har ansvaret for afgørelsen om at bevilge retshjælp, i en bestemt sag kan konstatere, at anvendelsen af de i foregående afsnit fastsatte kriterier ville føre til en klar afvisning af adgangen til domstolsprøvelse, kan vedkommende træffe en anden afgørelse end den, der ville være blevet resultatet af anvendelsen af førnævnte kriterier. Denne afgørelse skal begrundes.

Juridisk rådgivning gør det muligt for parten at rådføre sig med en advokat for at få tekniske oplysninger om en bestemt tvist, før der anlægges en sag eller anfægtes et søgsmål ved retten.

Der kan herefter bevilges retshjælp på følgende betingelser:

- fritagelse for retsafgifter og andre sagsomkostninger
- ratevis betaling af retsafgifter og andre sagsomkostninger
- beskikkelse og betaling af salær til advokat samt
- beskikkelse og ratevis betaling af salær til advokat.
- tildeling af en foged til at iværksætte fuldbyrdelsesforanstaltninger (f.eks. udlæg eller beslaglæggelse).

Retshjælp dækker de specifikke omkostninger, som følger af, at tvisten er grænseoverskridende.

I tilfælde af at en borger fra en anden medlemsstat søger om retshjælp til et søgsmål, hvor de portugisiske domstole har kompetence, omfatter retshjælpen udgifter til oversættelse, tolkning og rejseudgifter for personer, der skal møde i retten, når deres tilstedeværelse er påkrævet, og/eller retten finder, at de ikke på anden vis kan afgive forklaring.

I tilfælde af ansøgning fra en portugisisk statsborger om retshjælp til at anlægge en sag, hvor domstolene i en anden medlemsstat har kompetence, dækker retshjælp bistand forud for retssagen, og indtil sagen er blevet anlagt i en anden medlemsstat, og omkostningerne til oversættelse af stævninger og øvrige dokumenter.

Hvis modtageren af retshjælp taber sagen, er ordningen for tilbagebetaling af forskudsbetalinger og udgifter betalt af den vindende part den samme for alle kategorier af individuelle modtagere anført ovenfor uden forskelsbehandling.

Der findes dog bestemmelser i national ret, som giver en mindre omfattende retshjælp end den, der er omhandlet i kapitel V i forordningen, og som derfor skal suppleres af denne.

I Portugal er mindreårige fritaget for gebyrer og afgifter, når de er repræsenteret af anklagemyndigheden eller af en beskikket advokat.

Mindreårige og deres advokater er også fritaget for omkostninger i appelsager om afgørelser vedrørende begæringen om eller ændringen eller ophøret af underholdsbidrag afsagt af ungdomsdomstolene.

Parter i sager ved ungdomsdomstolen og søgsmål mod en persons status er fritaget for forhåndsbetaling af retsafgifter. Ifølge national lovgivning er myndighedsalderen 18 år.

Forhåndsbetaling af retsafgifter kan dog ikke kræves i sager, der indbringes for portugisiske domstole, og som er omfattet af forordningen. Dette er tilfældet, uanset om sagen vedrører børn eller voksne, uanset sagens form, og uanset om anmodningen om underholdsbidrag overlapper med en anmodning vedrørende personers status (artikel 44 i forordningen).

Såfremt ansøgeren i sådanne sager ikke er berettiget til retshjælp eller fri proces, kan der først kræves retsafgift til sidst. Endvidere skal procedureerne i henhold til forordningens artikel 56, der omhandler forældres pligt til at forsørge et barn under 21 år (forordningens artikel 46), være helt gratis.

De førnævnte bestemmelser i forordningen finder direkte anvendelse og udvider internt anvendelsesområdet for retshjælp ifølge den nationale lovgivning.

19 Hvilke foranstaltninger har denne medlemsstat truffet for at sikre udførelsen af de opgaver, der er omhandlet i artikel 51 i forordningen om underholdspligt?

I overensstemmelse med førnævnte artikel 51 i Rådets forordning (EF) nr. 4/2009 af 18. december 2008 yder generaldirektoratet for retspleje som den portugisiske centralmyndighed bistand i sager ifølge forordningen og træffer alle relevante foranstaltninger i den forbindelse.

Den har især ansvar for:

- at sende og modtage sådanne anmodninger
- at anlægge eller lette anlæggelsen af sager ved den kompetente ret
- når omstændighederne kræver det, at yde eller lette ydelsen af retshjælp
- at hjælpe med at lokalisere skyldneren
- at hjælpe med at indhente relevante oplysninger om skyldnerens indkomst og aktiver
- at tilskynde til mindelige løsninger med henblik på at opnå frivillig betaling af underholdsbidrag, hvor det er hensigtsmæssigt, ved hjælp af mægling, forlig eller tilsvarende processer
- at lette den løbende fuldbyrdelse af retsafgørelser om underholdspligt, herunder eventuelle restancer
- at lette inddrivelse og hurtig overførsel af underholdsbidrag

- at lette fremskaffelsen af dokumentation eller andre beviser
- at yde bistand til at få fastslået slægtskab, hvis dette er nødvendigt med henblik på inddrivelse af underholdsbidrag
- at anlægge eller lette anlæggelsen af sager med henblik på at opnå nødvendige foreløbige foranstaltninger for at sikre resultatet af en verserende anmodning om underholdsbidrag
- at lette forkyndelsen af dokumenter.

For at nå disse mål har den portugisiske stat og især generaldirektoratet for retspleje som centralmyndighed truffet følgende foranstaltninger:

- øget antallet af juridiske og administrative medarbejdere til at modtage og sende retsafgørelser, der er truffet ifølge forordningen
- stillet en familiemægler til rådighed
- oprettet et område på sit websted udelukkende beregnet til internationalt samarbejde på det civil- og handelsretlige område, hvor der kan findes oplysninger om underholdspligt, instrukser om de dokumenter og formularer, der er nødvendige for at anlægge sager ifølge forordningen, og instrukser om udfyldelse af en standardformular med angivelse af restancebeløb
- fremsender på anmodning ansøgningen om retshjælp til de kompetente myndigheder
- fremsender anmodninger til de kompetente nationale domstole
- oversætter de dokumenter, som er nødvendige for at fremsætte krav, når Portugal er den anmodede stat
- anmoder om oplysninger og bevismateriale fra det nationale politi, forvaltnings- og skattemyndigheder samt indvandrings- og grænsekontrolmyndigheder om den bidragspligtiges opholdssted og ejendom
- med henblik på forsoning vil den bidragspligtige, når denne indkaldes til at give møde eller opfordres til at kontakte centralmyndigheden, blive gjort opmærksom på anmodningen om at fastsætte, ændre eller inddrive underholdsbidraget og forelagt de mulige scenarier, især dem, der er mest fordelagtige for begge parter, med henblik på at fremme frivillig betaling.

Bemærk:

Kontaktpunktet, domstolene og andre enheder og myndigheder er ikke bundet af oplysningerne i dette faktablad. De fritager desuden ikke læseren fra at konsultere den til enhver tid gældende lovgivning. De ajourføres regelmæssigt med forbehold af udviklingen i fortolkningen af retspraksis.

Denne webside er en del af [Dit Europa](#).

Vi vil gerne have din [feedback](#) om, hvor nyttige informationerne er for dig.



■ Sidste opdatering: 12/01/2024

De nationale sprogudgaver af denne side vedligeholdes af EJN-kontaktpunkterne. Oversættelserne er lavet af Europa-Kommissionen. Eventuelle ændringer af originalen, som de kompetente nationale myndigheder har lavet, er muligvis ikke gengivet i oversættelserne. Hverken ERN eller Kommissionen påtager sig noget ansvar for oplysninger og data, der er indeholdt i eller henvises til i dette dokument. Med hensyn til de ophavsretlige regler i den medlemsstat, der er ansvarlig for nærværende side, henvises der til den juridiske meddelelse.